

Raadsbesluit

Raadsvergadering: 27 februari 2020

ONDERWERP

Heemstede maakt het mogelijk (nieuwe initiatieven 2018-2022)

SAMENVATTING

Op basis van ervaringen in de afgelopen periode en vanuit de wens om het eigenaarschap van inwoners voor de gemeenschap verder te stimuleren wordt € 150.000 vanuit de reserve 'Nieuwe initiatieven 2018-2022' ingezet voor 'Heemstede maakt het mogelijk'.

'Heemstede maakt het mogelijk' is een intern budget voor twee jaar om grotere en langer lopende inwonersinitiatieven die meer begeleiding en facilitering vanuit de gemeente nodig hebben te ondersteunen.

JURIDISCH EN BELEIDSKADER

Begroting programma 0, Nieuwe initiatieven (hoofdstuk 3 collegeakkoord 2018-2022).

BESLUIT B&W

De raad voor te stellen:

1. De spelregels voor besteding van het interne budget 'Heemstede maakt het mogelijk' vast te stellen;
2. In te stemmen met het voorstel omtrent de informatievoorziening en de evaluatiecriteria en -voorwaarden.
3. De begroting 2020 te wijzigen door opname van een budget "Heemstede maakt het mogelijk" van € 150.000 onder subtaakveld 00106 Participatie (programma 0 bestuur en ondersteuning) en dit te dekken door een onttrekking van € 150.000 aan de bestemmingsreserve "Nieuwe initiatieven 2018-2022";
4. Een restant van het budget "Heemstede maakt het mogelijk" bij de jaarrekening 2020 over te hevelen naar 2021 door resultaatbestemming;
5. Een restant van het budget "Heemstede maakt het mogelijk" bij de jaarrekening 2021 vrij te laten vallen in het exploitatieresultaat;
6. Dit besluit voor te leggen aan de commissie Samenleving voor advies aan de raad (A-stuk).

RAAD

De Raad van de gemeente Heemstede,

Gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders dd. 21 januari 2020

Besluit:

1. De spelregels voor besteding van het interne budget 'Heemstede maakt het mogelijk' vast te stellen;
2. In te stemmen met het voorstel omtrent de informatievoorziening en de evaluatiecriteria en -voorwaarden.
3. In 2020 een budget "Heemstede maakt het mogelijk" onder subtaakveld 00106 Participatie (programma 0 bestuur en ondersteuning) op te nemen van € 150.000 en dit te dekken door de onttrekking van € 150.000 aan de bestemmingsreserve "Nieuwe initiatieven 2018-2022";
4. De werkelijke onttrekking aan de bestemmingsreserve gelijk te laten zijn aan de werkelijke uitgaven op het budget "Heemstede maakt het mogelijk". Een eventueel restant van het budget van € 150.000 na afloop van het boekjaar wordt dan overeenkomstig de werkwijze onder beslispoint 1 opgenomen in de begroting 2021 waarbij de totale uitgaven aan "Heemstede maakt het mogelijk" nooit meer kunnen zijn dan € 150.000;

AANLEIDING

Conform het collegeakkoord 2018-2022 is in de begroting 2019 een reserve 'Nieuwe initiatieven 2018-2022' van € 200.000 opgenomen. Dit budget is bestemd voor

Raadsbesluit

Raadsvergadering: 27 februari 2020

inwonersinitiatieven en raadsinitiatieven op alle terreinen. De ambitie van het college is om eigenaarschap van inwoners voor de gemeenschap te stimuleren en te faciliteren op de wijze die aansluit bij de behoefte van de inwoners van Heemstede.

De afgelopen periode is door het ontwikkeltraject participatie 'Wij maken Heemstede', de aanvragen op het Stimuleringsbudget inwoners- en of buurtinitiatieven en de lopende inwonersinitiatieven meer zicht ontstaan op de wensen en behoefte van de inwoners van Heemstede.

In de commissie Middelen van december 2019 is een B-stuk geagendeerd voor zienswijze waarin een voorstel is gedaan voor de verruiming van het Stimuleringsbudget en de verdere invulling van de reserve 'Nieuwe initiatieven 2018-2022'. In de commissie is afgesproken om in februari 2020 een uitgewerkt voorstel in de raad te agenderen.

In dit voorstel wordt ingegaan op de inzet van €150.000 vanuit de reserve 'Nieuwe initiatieven 2018-2022' voor 'Heemstede maakt het mogelijk'. 'Heemstede maakt het mogelijk' is een intern budget voor twee jaar om grotere en langer lopende inwonersinitiatieven die meer begeleiding en facilitering vanuit de gemeente nodig hebben te ondersteunen. Belangrijk verschil met het voorstel van december 2019 is de voorgestane werkwijze: bij de ondersteuning blijft de gemeente beschikking houden over de middelen en geeft de gemeente deze waar nodig uit; er wordt dus geen 'vrij' budget overgeheveld naar de initiatiefnemer.

In een separaat voorstel wordt ingegaan op de verruiming van het Stimuleringsbudget en de inzet van het resterende deel van € 50.000 van deze reserve 'Nieuwe initiatieven 2018-2022' voor deze verruiming.

MOTIVERING

De afgelopen periode is gebleken dat veel inwoners van Heemstede graag een actieve rol spelen in hun buurt en hiermee invulling geven aan mede-eigenaarschap voor de gemeenschap van Heemstede. Zij geven aan dat zij sociale cohesie en de mogelijkheid tot elkaar kennen en ontmoeten belangrijk vinden. Dit blijkt uit de straatinterviews, het ontwikkeltraject participatie 'Wij maken Heemstede', het aantal aanvragen voor het stimuleringsbudget, en initiatieven van inwoners die via andere wegen bij medewerkers van de gemeente binnenkomen.

Uit ervaringen blijkt tevens dat er drie soorten initiatieven bestaan die behoefte hebben aan ondersteuning vanuit de gemeente. Allereerst zijn er kleinschalige initiatieven die een (start)budget nodig hebben tot € 3.000. Hierin voorziet reeds het stimuleringsbudget inwoners- en of buurtinitiatieven. Ten tweede zijn er initiatieven die een (start)budget nodig hebben van € 3.000 tot € 6.000. Ten derde zijn er grotere, langlopende initiatieven die behoefte hebben aan meer begeleiding en facilitering vanuit de gemeente. De verschillende soorten initiatieven hebben verschillende soorten organisatievormen nodig om ondersteund te worden en het college wil een totaalpakket bieden om zo alle initiatieven die waardevol zijn voor Heemstede een plek te geven. Het interne budget 'Heemstede maakt het mogelijk' beantwoordt aan het derde soort initiatief.

Voorstel intern budget "Heemstede maakt het mogelijk"

Het voorstel is om een intern budget beschikbaar te maken voor het faciliteren van grotere, langdurige initiatieven, die ook inzet en begeleiding van de gemeente vragen vanwege de complexiteit van de activiteiten, en/of nadere regie en uitvoering door de gemeente. Dat is ook de reden om voorstellen voor het aanwenden van het budget bij de gemeente zelf te laten en niet direct bij inwoners (zoals wel het geval is bij het stimuleringsbudget bewoners / buurtinitiatieven).

Kenmerk van de grote (maar ook van kleine) bewonersinitiatieven, is dat de inwoners inhoud en tempo van initiatief bepalen. Deze bewonersinitiatieven sluiten lang niet altijd aan op de

Raadsbesluit

Raadsvergadering: 27 februari 2020

gemeentelijke plannen en (jaar)planningen, aan de hand waarvan ook de begroting is opgesteld en 'dichtgespijkerd'. De opgave aan de gemeente is om zich hier flexibel in op te stellen. Met het budget 'Heemstede maakt het mogelijk' wordt dat gerealiseerd: we verwachten het onverwachte.

Dat is van belang omdat:

- Deze grote initiatieven vaak een intensief traject kennen waarbij de initiatiefnemers veel tijd en inzet leveren op met name het creëren van draagvlak in de buurt. Voor deze initiatiefnemers is het belangrijk om zicht te hebben op uitvoering van het initiatief indien zij het voortraject succesvol doorlopen. Moeten wachten op gemeentelijke besluitvormingsmomenten (P&C-cyclus) geeft onzekerheid en doet daarmee de dynamiek en energie van een initiatief geen goed. Dit laat onverlet dat in een later stadium het initiatief eventueel wel alsnog in de begroting kan worden opgenomen.
- Initiatieven passen vaak niet in de gemeentelijke budgetverdeling naar beleidsveld omdat ze vaak verschillende maatschappelijke doelen dienen, denk aan speeltuinen die gaan over vergroening én spelen, faciliteiten die nodig zijn én een specifieke doelgroep betrekken (bij het 'maken' of 'gebruiken' van de faciliteiten), iets onderwijs- of opvoedkundigs combineren met natuur of een specifieke doelgroep;
- Initiatieven hebben verschillende zaken nodig van verschillende afdelingen van de gemeente, denk aan vergunningen, inhoudelijke begeleiding, contacten met andere organisaties of partijen, en vergoedingen die mogelijk niet binnen andere budgetten passen, zoals personeels- of beheerskosten.

Met het intern budget 'Heemstede maakt het mogelijk' beschikt de gemeente bij wijze van spreken over 'smeerolie' om een initiatief verder te brengen (= te faciliteren) het tempo dat het initiatief (en de initiatiefnemers) nodig heeft.

Werkwijze en spelregels inzet budget 'Heemstede maakt het mogelijk'.

De medewerkers van de gemeente zijn goed in verbinding met de Heemsteedse samenleving en kennen daarom (potentiële) initiatieven van inwoners. Aan de medewerkers is het daarom voorstellen aan het college te doen voor het aanwenden van het interne budget 'Heemstede maakt het mogelijk'. De desbetreffende medewerker is daarmee ook de gemeentelijke accounthouder van het initiatief, wat onder andere inhoudt het aanspreekpunt te zijn voor de initiatiefnemers en voor hen ook alle contacten verzorgt / regelt binnen de ambtelijke organisatie.

Het college neemt ieder voorstel direct in behandeling. Dat wil zeggen dat zij over het voorstel besluit aan de hand van de spelregels intern budget 'Heemstede maakt het mogelijk'. Deze spelregels bevatten een aantal harde eisen waaraan minimaal voldaan moet worden:

- Er bestaat aantoonbaar draagvlak in de buurt
- Er is binnen de reguliere middelen geen dekking
- Er is sprake van cofinanciering (natura/geld) wanneer het initiatief/de activiteit zich hiervoor leent
- De facilitering vanuit de gemeente beperkt zich tot 2 jaar.

Daarnaast zijn er aantal beoordelingscriteria (zachte eisen) waarbij vooral de (toegevoegde) waarde van het initiatief wordt getoetst.

Zie de bijlage voor het geheel aan spelregels.

Deze werkwijze impliceert de principe 'wie het eerst komt, wie het eerst maalt' en 'op-is-op'.

Raadsbesluit

Raadsvergadering: 27 februari 2020

Evaluatie

Jaarlijks (de eerste keer in februari 2021) ontvangt de raad een terugkoppeling waarin is opgenomen welke initiatieven tot dan toe zijn gefaciliteerd vanuit het budget 'Heemstede maakt het mogelijk' en welke initiatieven na beoordeling niet zijn gefaciliteerd. Na twee jaar wordt deze werkwijze geëvalueerd. De expliciete behoefte bestaat om van dit experiment te leren en daarom een goede evaluatie uit te voeren na de periode van twee jaar. Mocht daar aanleiding voor zijn, kan het college ook besluiten tussentijds te evalueren.

De evaluatiecriteria zijn in ieder geval de volgende:

- Hoeveel initiatieven kwamen in aanmerking voor faciliteren vanuit het intern budget? Hoeveel initiatieven zijn daadwerkelijk gehonoreerd?
- Hoe wordt het proces van ondersteuning ervaren door de behandelend ambtenaar, het college en de gefaciliteerde partijen?
- Welke/wat voor soort initiatieven zijn gefaciliteerd vanuit het intern budget? Welke activiteiten hebben plaatsgevonden?
- Aan welke maatschappelijke doelen droegen de initiatieven bij volgens de invulling in het kader? Aan welke maatschappelijke doelen hebben de initiatieven daadwerkelijk bijgedragen?
- Hebben de initiatieven (en het faciliteren daarvan) bijgedragen aan een gevoel van eigenaarschap van inwoners voor de gemeenschap?

FINANCIËN

Dit voorstel betreft de invulling van een gedeelte van de in 2019 gevormde bestemmingsreserve "Nieuwe initiatieven 2018-2022" van € 200.000. Voorgesteld wordt de begroting 2020 te wijzigen door een budget "Heemstede maakt het mogelijk" onder subtaakveld 00106 Participatie (programma 0 Bestuur en ondersteuning) op te nemen van € 150.000 en dit te dekken door de onttrekking van € 150.000 aan de bestemmingsreserve "Nieuwe initiatieven 2018-2022". Daarnaast wordt voorgesteld bij de jaarrekening 2020 een eventueel restant van het budget van € 150.000 middels resultaatbestemming over te hevelen naar 2021. Een restant bij de jaarrekening 2021 valt vrij in het exploitatieresultaat 2021.

PLANNING / UITVOERING

Per 27 februari 2020 is het budget beschikbaar.

PARTICIPATIE EN COMMUNICATIE

In het ontwikkeltraject participatie 'Wij maken Heemstede' met inwoners, raadsleden en ambtenaren heeft het college meer zicht gekregen op de behoefte die leeft.

De communicatie over het stimuleringsbudget inwoners- en of buurtinitiatieven en 'Heemstede maakt het mogelijk' wordt geïntegreerd gedaan via de verschillende kanalen. Op de bestaande gemeentelijke website is al informatie te vinden over de stappen die mensen kunnen zetten op het moment dat men een initiatief heeft.

Naast de mogelijkheid om een aanvraag te doen op basis van het stimuleringsbudget voor Inwoners- en of buurtinitiatieven kan men ook contact opnemen met een medewerker van de gemeente om te sparren over het initiatief. Dit kan aanleiding zijn voor de medewerker om het college een voorstel te doen voor het aanwenden van het interne budget 'Heemstede maakt het mogelijk'.

In januari is 'de website 'Wij maken Heemstede' online. Eind januari zal deze site breed bekend gemaakt worden in Heemstede. Dit digitale platform geeft inzicht in wat er zich afspeelt in Heemstede en hoe je hieraan mee kan doen. Het ondersteunt tevens in de uitwisseling van inwoners-, ondernemers- en buurtinitiatieven die bijdragen aan meer

Raadsbesluit

Raadsvergadering: 27 februari 2020

cohesie, duurzaamheid, veiligheid, maatschappelijke betrokkenheid en leefbaarheid in de wijk. Ook biedt het ruimte om lopende trajecten vanuit de gemeente en initiatieven van inwoners te delen zodat anderen geïnspireerd kunnen raken of de gemeente kunnen laten weten ook graag mee te willen denken of doen. De in dit besluit genoemde trajecten kunnen ook een plek krijgen op dit platform.

DUURZAAMHEID

De gemeente heeft duurzaamheid hoog in het vaandel staan. Bij uitvoering van projecten door de gemeente wordt altijd getoetst en gekeken op welke duurzame en verantwoorde wijze we iets uitvoeren. Zo ook bij initiatieven.

BIJLAGEN

1. Spelregels intern budget 'Heemstede maakt het mogelijk'